

Rikskriminalpolisen

Therese Mattsson
rikskriminalchef

SKRIVELSE

Datum
2009-10-08

Diarlenr (åberopas vid korresp)
A-469-1065/09

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Polisenheten
103 33 STOCKHOLM

REGERINGSKANSLIET JUSTITIEDEPARTEMENTET REGISTRATORN	
Ink	2009 -10- 12
Dnr	<i>Jn 2009/6098</i>

/PO

Skriftliga synpunkter med anledning av betänkandet Signalspaning för polisära behov

Vid mötet den 30 september 2009 bereddes deltagande myndigheter tillfälle att inkomma med skriftliga synpunkter angående för vilka syften och under vilka förutsättningar Säkerhetspolisen respektive den öppna polisen bör få använda sig av signalspaning. Härmed inkommer Rikskriminalpolisen med sådana synpunkter.

Inledning

I dag kan Rikskriminalpolisen inom ramen för försvarsunderrättelseverksamhetens inriktning ange närmare inriktning av verksamheten. Det står klart att information från signalspaning har tillfört Polisen värdefull kunskap om kriminella förhållanden som har hjälpt till att vidare inrikta arbetet. Om denna möjlighet undanröjs försvåras Polisens kriminalunderrättelseverksamhet.

Signalspaning i kriminalunderrättelseverksamhet

All polisiär verksamhet ska vara planlagd och underrättelsestyrd. För att effektivisera polisverksamheten genom ledning och styrning av verksamheten har Polisens underrättelsemodell (PUM) utvecklats. Kriminalunderrättelseverksamhet innehar i och med detta en avgörande roll för att möjliggöra styrning och ledning av verksamheten. De underrättelser och analyser som kriminalunderrättelseverksamheten tar fram ska ligga till grund för ledningens prioriteringar av den operativa verksamheten. PUM är grunden för det polisiära arbetet när det gäller bekämpningen av den grova organiserade brottsligheten.

När det gäller t.ex. narkotika-, vapen- och människosmuggling är det brott som Polisen sällan uppmärksammas på genom brottsanmälan. Istället är Polisen beroende av underrättelseinhämtning.

Postadress
Box 12256
102 26 Stockholm
Org.nr
202100-0076

Besöksadress
Polhemsgatan 30
Stockholm
Telefon till Polisen
114 14

Telefon
08-401 90 00
Telefax
08-650 55 66

E-post
rikskriminalpolisen@polisen.se
www.polisen.se

Rikskriminalpolisen anser att signalspaning är till störst nytta inom kriminalunderrättelseverksamheten. Genom denna inhämtningsmetod kan Polisen bekräfta annan underrättelseinformation och få en klarare bild av vilka nätverk som opererar. På så sätt kan Polisen gå vidare i sin utredning med hjälp av konventionella inhämtningsmetoder.

1 § första stycket i lagförslaget överensstämmer i stort med den öppna polisens behov när det gäller signalspaning i kriminalunderrättelseverksamhet. Vid den fortsatta beredningen bör man emellertid uppmärksamma att i kriminalunderrättelseverksamhet används oftast termen brottslig verksamhet istället för brott (jmf 3 § polisdatalagen [1998:622] och förslag till lag om tillgång till uppgifter om viss elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet i SOU 2009:1).

Utöver vad som framgår av 1 § första stycket i lagförslaget anser Rikskriminalpolisen det även särskilt angeläget att kunna skaffa sig kunskap om hot mot samhällets infrastruktur.

Ett alternativ till ovanstående är att den öppna polisen – i vart fall såvitt avser kriminalunderrättelseverksamheten - omfattas av den ändmålskatalog som föreslås i 1 § andra stycket. På så sätt undviker man att använda straffskalebe-gränsning i kriminalunderrättelseverksamheten vars verksamhet sker på ett tidigt stadium i en utredning då det inte finns någon misstanke om konkret brott. I praktiken innebär det att den öppna polisen skulle få använda signalspaning för att motverka grov organiserad brottslighet samt – genom tillägg enligt ovan – för att motverka hot mot samhällets infrastrukturer.

Eftersom signalspaning främst är till nytta inom kriminalunderrättelseverksamheten är det beklagligt att den öppna polisen i princip helt utestängs från signalspaning i tråd i den verksamheten. I betänkandet (s. 85f) ges exempel på hur signalspaning skulle kunna användas inom Rikskriminalpolisen. Genom lagstiftningsförslaget omöjliggörs signalspaning i tråd i två (exempel 2 och 3) av de tre exemplena.

När det gäller signalspaning i kriminalunderrättelseverksamheten föreslår Rikskriminalpolisen därför att samma regler som föreslås gälla för etern – med ovan angivna ändringar - ska gälla för signalspaning i tråd. Därmed blir lagstiftningen teknikneutral vilket är en fördel när ”det kan bero på slumpartade förhållanden om en viss kommunikation förmedlas delvis i tråd, delvis trådlöst.” (s. 49).

Signalspaning i förundersökning

I betänkandet föreslår utredaren att signalspaning även ska få användas inom en förundersökning. Denna rätt till signalspaning är - såvitt avser Rikskriminalpolisen - oprövad men kan vara till nytta vid utredning av brott. Innan Rikskriminalpolisen kan ta ställning till ett sådant förslag krävs en utredning avseende möjligheten att använda materialet som bevisning i en rättegång.

Förutsättningar

För att signalspaningen ska bli så effektiv som möjlig och uppfylla den öppna polisens behov måste den öppna polisen få påverka inriktningen på den information som ska inhämtas. Eftersom det är FRA som ska utföra spaningen och det är av vikt att dess källor, inhämtningsmetoder och förmåga inte röjs bör man vid den fortsatta beredningen utreda FRA:s möjligheter att lämna ut uppgifter med förbehåll (jmf 5 § lagen [2003:1174] om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar och 3 § lagen [2000:343] om internationellt polisiärt samarbete).

RIKSKRIMINALPOLISEN

Therese Mattsson